

**Neslihan CAN**

**KOLLUK VE ADLİ MAKAMLAR  
TARAFINDAN İŞLENEN KİŞİSEL  
VERİLERİN KORUNMASI**



**İSTANBUL ARŞİVİ**

**onikilevha**  
TARİHİN İZLENİMLERİ

## İÇİNDEKİLER

TAKDİM .....	VII
ÖNSÖZ .....	XI
İÇİNDEKİLER .....	XIII
KISALTMALAR LİSTESİ .....	XXI
GİRİŞ.....	1

### BİRİNCİ BÖLÜM

## AVRUPA'DA VERİ KORUMA HUKUKUNUN TARİHSEL GELİŞİMİ ve KOLLUK VE CEZA ADALETİ DİREKTİFİ

I. AVRUPA KONSEYİ BAĞLAMINDA KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI .....	9
A. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (1953) .....	9
B. 108 Sayılı Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulmasında Bireylerin Korunmasına Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi (1981), 181 Sayılı Ek Protokol (2001) ve 108+ Sözleşmesi (2018).....	14
C. R(87)/5 Sayılı Polis Veri Tavsiye Kararı (1987).....	16

II. AVRUPA BİRLİĞİ BAĞLAMINDA KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI.....	17
A. 95/46 Sayılı Kişisel Verilerin İşlenmesi ve Bu Tür Verilerin Serbest Dolaşımına Dair Bireylerin Korunması Direktifi (1995).....	19
B. Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı (2000) .....	22
C. 2002/58/AT Sayılı Elektronik İletişim Alanında Özel Yaşamın Gizliliğinin Korunması ve Kişisel Verinin İşlenmesine İlişkin Direktif (2002).....	23
D. 2006/24/AT Sayılı İletişim Trafik Verilerinin Saklanması Direktifi (2006).....	24
E. 2008/977/JHA Sayılı Çerçeve Karar (2008) .....	25
F. Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma (2012) .....	26
G. 2016/679 Sayılı Genel Veri Koruma Tüzüğü (2018).....	27
III. KOLLUK VE CEZA ADALETİ DİREKTİFİ .....	29
A. Kolluk ve Ceza Adaleti Direktifi'nin Ortaya Çıkışı.....	29
B. Kolluk ve Ceza Adaleti Direktifi-GDPR İlişkisi.....	34
C. Kolluk ve Ceza Adaleti Direktifi'nin Kapsamına Dâhil Olmayan Veri İşleme Faaliyetleri.....	40
1. Tamamen Kişisel veya Ev İçi Faaliyetler Gereği Veri İşlemeler .....	40
2. Avrupa Birliği Organ ve Kurumlarının Faaliyetleri Gereği Veri İşlemeler.....	42
a. Europol .....	43
b. Eurojust .....	45
c. Schengen Bilgi Sistemi (SIS) .....	46
d. Vize Bilgi Sistemi (VIS) .....	48
e. ECRIS.....	49
3. Kolluk ve Ceza Adaleti Direktifi'nden Önce Yürürlüğe Giren Antlaşmalar Gereği Veri İşlemeler .....	49
a. AB ve Bazı Ülkeler Arasında PNR Veri Aktarımı .....	51
b. Avrupa Siber Suçlar Sözleşmesi .....	55

4. Ulusal Güvenlik Faaliyetleri Gereği Veri İşlemeler .....	56
a. Ulusal Güvenliğin Anlamı.....	56
b. İstihbaratın Tanımı ve Türleri .....	57
c. Ön Alan Soruşturmaları ve İstihbarat İlişkisi.....	61
d. Türk Hukukunda İstihbarat Faaliyetleri Gereği Veri İşlemeler.....	64
e. Güvenlik Soruşturmaları Gereği Veri İşlemeler .....	68

## İKİNCİ BÖLÜM

### KOLLUK VE CEZA ADALETİ

### DİREKTİFİ'NDE YER ALAN SÜJELER

I. VERİ SAHİBİ.....	75
A. Tanım.....	75
B. Veri Sahibinin Hakları.....	77
1. Bilgilendirilme Hakkı.....	79
a. Tanım.....	79
b. Ek Bilgilendirilme Hakkı.....	80
c. Ek Bilgilendirilme Hakkınının Sınırlandırılması.....	81
2. Erişim Hakkı.....	83
a. Tanım.....	83
b. Erişim Hakkınının Sınırlandırılması.....	84
3. Kişisel Verinin Düzeltilmesi ve Silinmesini Talep Hakkı....	85
a. Tanım.....	85
b. Silinmeye Alternatif Olarak İşlemenin Sınırlandırılması .....	87
c. Kişisel Verinin Düzeltilmesi, Silinmesi veya İşlenmesinin Sınırlandırılması Hakkının Sınırlandırılması .....	88
d. Unutulma Hakkı ile İlişkisi .....	89
4. Anonimlik Hakkı.....	96

a. Tanım.....	96
b. Anonimlik ve Büyük Veri İlişkisi .....	98
5. Denetleyici Makama Başvuru Hakkı.....	100
6. Tazminat Hakkı.....	100
II. VERİ SORUMLUSU .....	102
A. Tanım ve Türleri .....	102
B. Türk Hukukunda Veri Sorumlusu Olabilecek Makamlar.....	105
1. Adli-İdari Kolluk .....	107
2. Genel-Özel Kolluk .....	111
3. Özel Güvenlik Görevlileri.....	112
C. Veri Sorumlusunun Yükümlülükleri.....	114
1. Teknik ve İdari Tedbirler Almak.....	114
a. Nesnelerin İnterneti ve Veri Güvenliği.....	116
b. Büyük Veri Bakımından Alınacak Tedbirler .....	117
2. Logging Kayıtları Tutmak .....	118
3. Veri İhlal Bildiriminde Bulunmak .....	120
a. Bildirimin Denetleyici Makama ve Üye Devletin Veri Sorumlusuna Yapıldığı Haller .....	120
b. Bildirimin Doğrudan Veri Sahibine Yapıldığı Haller..	121
4. Veri Koruma Görevlisi Tayin Etmek .....	123
5. Tasarımdan ve Başlangıçtan İtibaren Veri Koruma Yükümlülüğü.....	123
6. Veri Koruma Etki Değerlendirmesi.....	125
7. Denetleyici Makamın Görüşüne Başvurmak .....	127
III. VERİ İŞLEYEN .....	128
A. Tanım.....	128
B. Veri İşleme .....	129
1. Yetkili Makam Tarafından İşleme .....	129
2. Veri Koruma İlkelerine Riayet .....	130
a. Hukuka ve Dürüstlük Kurallarına Uygunluk .....	130
b. Amaçla Bağlılık.....	132

---

(1) Verinin Sonraki Kullanımı ve Amaçla Bağlılık.....	134
(2) Büyük Veri ve Amaçla Bağlılık.....	137
c. Veri Minimizasyonu.....	138
d. Güncel Olma İlkesi.....	139
e. Sürelilik İlkesi.....	139
3. Özel Nitelikli Kişisel Veriler Bakımından Gerekli Güvencenin Bulunması.....	143
4. Otomatik Karar Alma Mekanizması ve Veri İşleme.....	146
a. Profilleme ve Otomatik Karar Alma Mekanizması İlişkisi.....	147
b. Büyük Veri ve Otomatik Karar Alma Mekanizması İlişkisi.....	148
IV. VERİ ALICISI.....	150
A. Tanım.....	150
B. Veri Aktarımı.....	150
1. Veri Aktarımının Şartları.....	155
a. Amaç.....	155
b. Yetkili Makam.....	155
c. Ön İzin.....	156
d. Yeterli Düzeyde Veri Koruması.....	156
(1) Yeterlilik Kriterleri.....	156
(2) Yeterlilik Kararının Aranmadığı Haller.....	158
2. Veri Aktarımının Doğrudan Veri Alıcısına Yapılması.....	160
a. Uluslararası Antlaşma Temeline Dayanmayan Doğrudan Veri Aktarımı.....	160
b. Uluslararası Antlaşma Temeline Dayanan Doğrudan Veri Aktarımı.....	161
3. Türk Hukukunda Veri Aktarımı.....	162
V. VERİ KORUMA GÖREVLİSİ.....	162
VI. DENETLEYİCİ MAKAM.....	163
VII. AVRUPA VERİ KORUMA KURULU.....	165

**ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**  
**KOLLUK VE CEZA ADALETİ**  
**DİREKTİFİ'NİN UYGULAMA ALANINDA**  
**KİŞİSEL VERİ ELDE ETME YÖNTEMLERİ**

I.	ÖNLEYİCİ KOLLUK FAALİYETLERİ.....	167
A.	Kimlik Sorma ve Kimlik Tespiti.....	167
B.	Parmak İzi ve Fotoğrafların Kaydı.....	171
1.	Biyometrik Veri İşleme .....	171
a.	Tanım.....	171
b.	Yüz Tanıma Teknolojisi.....	176
2.	Türk Hukukunda Durum .....	178
C.	Elektronik Gözetim Sistemleri .....	181
1.	Tanım.....	181
2.	Kamusal Alanda Hukuka Uygun Elektronik Gözetim.....	183
3.	Türk Hukukunda Durum .....	187
a.	Mobil Elektronik Sistem Entegrasyonu (MOBESE) ...	187
(1)	Mevcut Uygulama.....	187
(2)	Olması Gereken Uygulama.....	191
b.	Araç Plakasının Okunması .....	193
c.	Çocuk Bakım Kuruluşlarında Güvenlik Kamerası Uygulaması.....	194
D.	Telekomünikasyon Yoluyla İletişimin Denetlenmesi.....	195
1.	AİHM ve ABAD'nin Yaklaşımı.....	195
2.	Türk Hukukunda Durum .....	199
a.	İletişimin Denetlenmesinde Önleyici Kolluk ve İstihbari Kolluk Faaliyeti Ayrımı .....	201
b.	Kaybolan Çocukların Bulunması Amacıyla İletişimin Denetlenmesi .....	203
E.	Teknik Araçlarla İzleme.....	203
F.	Banka Hesaplarının İncelenmesi .....	204
II.	CEZA MUHALEMESİ İŞLEMLERİ.....	205

---

A. Fizik Kimliğinin Tespiti.....	205
B. Genel Bilgi Toplama (GBT) .....	206
1. Tanım.....	206
2. Hukuka Uygunluk Değerlendirmesi.....	208
C. Beden Muayenesi, Vücuttan Örnek Alınması ve Moleküler Genetik İnceleme .....	211
1. Tanım.....	211
2. DNA Verilerinden Ceza Muhakemesinde Yararlanılması	213
3. Türk Hukukunda Durum .....	216
D. Adli Bilişim.....	220
1. Tanım.....	220
2. Türk Hukukunda Adli Bilişim Uygulamaları.....	222
a. UYAP Bilişim Sistemi.....	222
(1) UYAP Kolluk Bilişim Sistemi .....	222
(2) Mobil Arananlar Bilgi Sistemi .....	223
(3) SEGBİS .....	223
b. Polnet .....	224
c. Jandarma Entegre Muhabere ve Bilgi Sistemi (JEMUS).....	224
d. Balistika.....	225
E. Arama ve Elkoyma.....	225
1. CMK'de Yer Alan Arama ve Elkoyma Tedbirleri.....	225
2. IP Adresi.....	227
F. Özel Soruşturma Yöntemleri .....	231
1. Telekomünikasyon Yoluyla İletişimin Denetlenmesi.....	235
a. İletişimin Denetlenmesi Şartları.....	235
b. Trafik Verisi.....	237
c. Türk Hukukunda Durum .....	240
2. Gizli Gözetleme ve Teknik Araçla Takip.....	244
3. Gizli Soruşturmacı Görevlendirilmesi.....	246
G. Mahkeme Tutanakları ve Kararları .....	249



III. CEZALARIN İNFAZI .....	251
A. Adli Sicil Kaydının Tutulması .....	251
1. Türk Hukukunda Durum .....	251
2. Sicil Bilgilerinin Kamuya Açıklanması.....	253
B. Parmak İzi Alınması.....	255
C. Elektronik İzleme .....	256
1. Tanım.....	256
2. Türk Hukukunda Elektronik İzleme .....	259
D. Hükümlünün İletişiminin Denetlenmesi .....	261
E. Seyirden Yasaklanma .....	263
SONUÇ .....	267
KAYNAKÇA .....	273